

KIRJASTON KOPIRAITILA -VERKKOSIVUSTO

WEBINAARI SAVON ALUEEN KIRJASTOJEN HENKILÖKUNNALLE

Gia Signell 17.9.2025

 Kopioisto

WEBINAARIN SISÄLTÖ

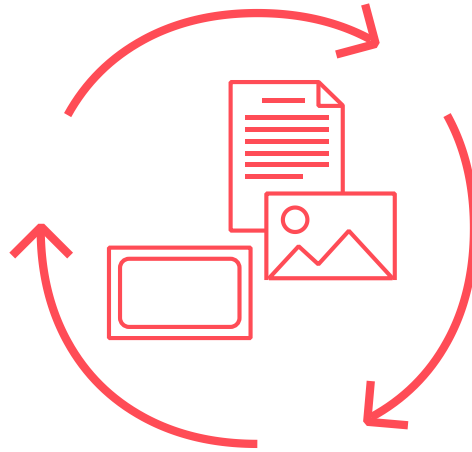
- Mikä on Kopiosto?
- Kirjaston Kopiraittila –sivusto
- Kirjastojen tekijänoikeusluvut
- Tekijänoikeudet kirjaston tiloissa
- Tekijänoikeudet ja verkkokäyttö
- Tekijänoikeudet kirjaston tapahtumien markkinoinnissa

ME KOPIOSTOSSA...

edustamme

44:n jäsenjärjestömme
kautta yli 80 000
suomalaista luovan työn
tekijää ja kustantajaa

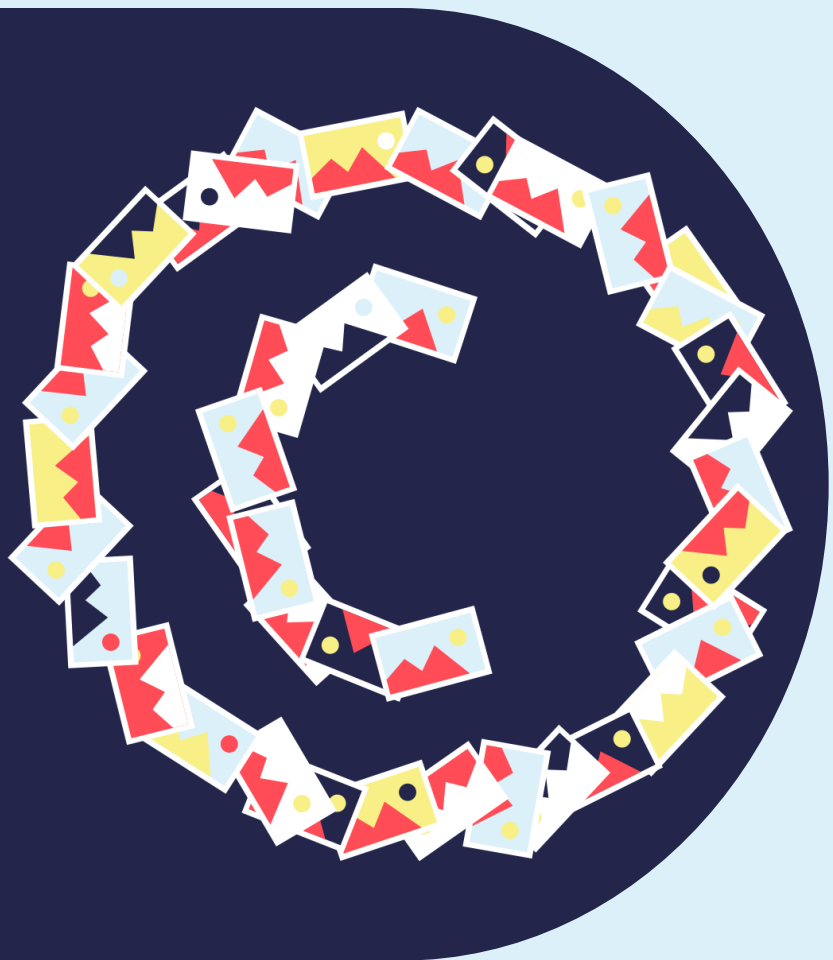
helpotamme

teosten käyttöä
oppilaitoksissa,
yrityksissä ja
julkishallinnossa
myöntämällä lupia
teosten käyttöön

tilitämme

tekijänoikeuskorvauksia
sekä suoraan luovan alan
ammattilaisille että
jäsenjärjestöillemme, jotka
jakavat ne edelleen
esimerkiksi apurahoina ja
palkintoina

KIRJASTON KOPIRAITTILO

KIRJASTON KOPIRAITILA

KIRJASTON KOPIRAITTILA -TEKIJÄNOIKEUSSIVUSTO

- Kirjaston Kopiraittila –verkkosivusto on julkaistu kesäkuussa 2025.
 - Saatavissa osoitteessa kirjastonkopiraittila.fi.
- Kirjaston Kopiraittilaan on koottu tietoa tekijänoikeuksista ja vastauksia tekijänoikeuksiin liittyviin kysymyksiin, joita kirjaston henkilökunta kohtaa päivittäisessä työssään.
- Kirjaston Kopiraittila on Kopioston tuottama. Toteutimme sivuston yhdessä kirjastoalan asiantuntijoista koostuvan ohjausryhmän kanssa.
- Kaikille avoin, maksuton sivusto on saatavilla suomen ja ruotsin kielillä.
 - Sivusto on toteutettu saavutettavassa muodossa.

KIRJASTON KOPIRAITILA -TEKIJÄNOIKEUSSIVUSTO

- Sivusto koostuu neljästä **tekstiosiosta** sekä **tietotestistä**.
 1. Kirjastojen tekijänoikeusluvut
 2. Tekijänoikeudet kirjaston tiloissa
 3. Tekijänoikeudet ja verkkokäyttö
 4. Tekijänoikeudet kirjaston tapahtumien markkinoinnissa
- Jokaisen osion (pl. Kirjastojen tekijänoikeusluvut) yhteydessä on osion keskeiset asiat kokoava **muistilista**.
 - Muistilistat löytyvät kunkin osion aloitussivulta.
- Osiot sisältävät **usein kysytyjä kysymyksiä**.
 - Kysymykset ovat oikeita kirjastoammattilaisten työssään kohtaamia tekijänoikeudellisia kysymyksiä.

KIRJASTON KOPIRAITILA -TEKIJÄNOIKEUSSIVUSTO

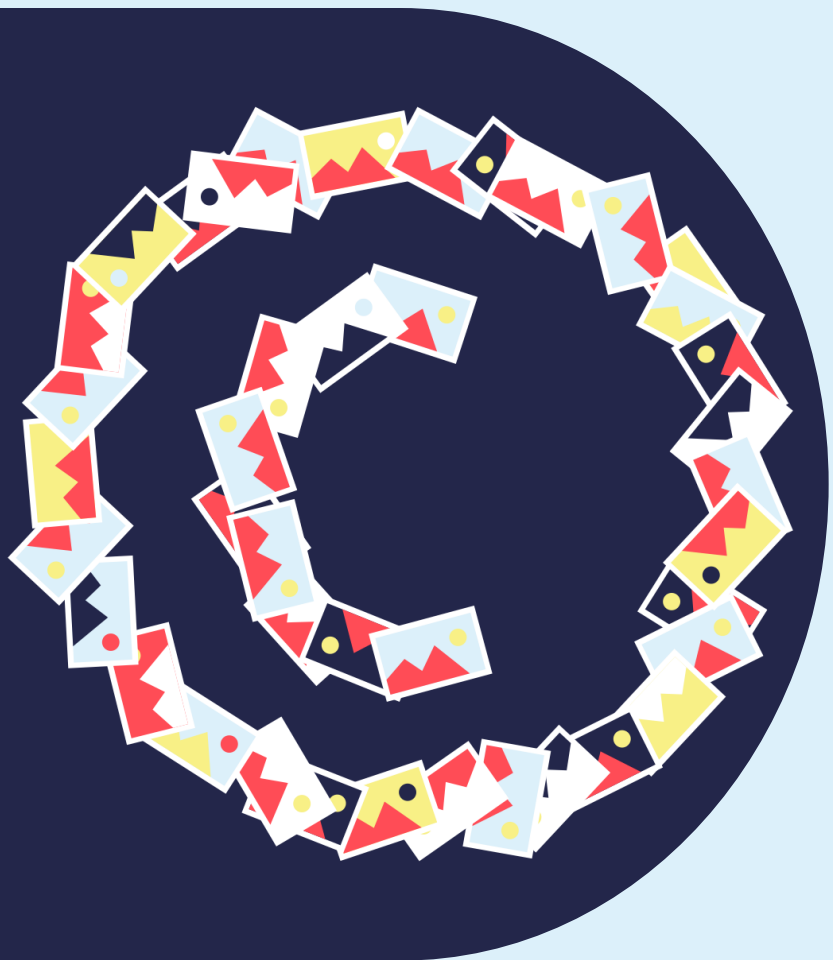
Tee testi ja ansaitse

Tekijänoikeus-merkki!

Tarvitset vähintään 15 pistettä saadaksesi merkin. Voit tehdä testin uudestaan kunnes läpäiset testin.

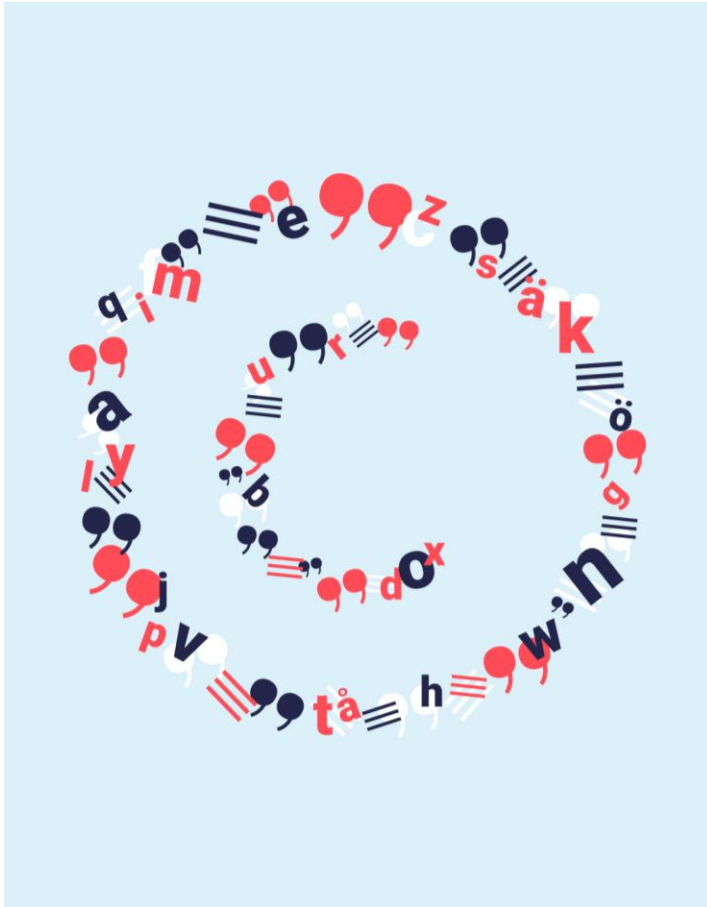
Tee testi nyt!

- Tietotesti sisältää kysymyksiä kaikista sivuston teemoista ja toimii sivuston käyttäjälle pelillisenä tapana testata omaa osaamistaan.
- Tietotesti koostuu monivalintakysymyksistä, väittämistä sekä kuvakysymyksistä.
- Tietotestin hyväksytysti suorittanut ansaitsee Tekijänoikeusmerkin.

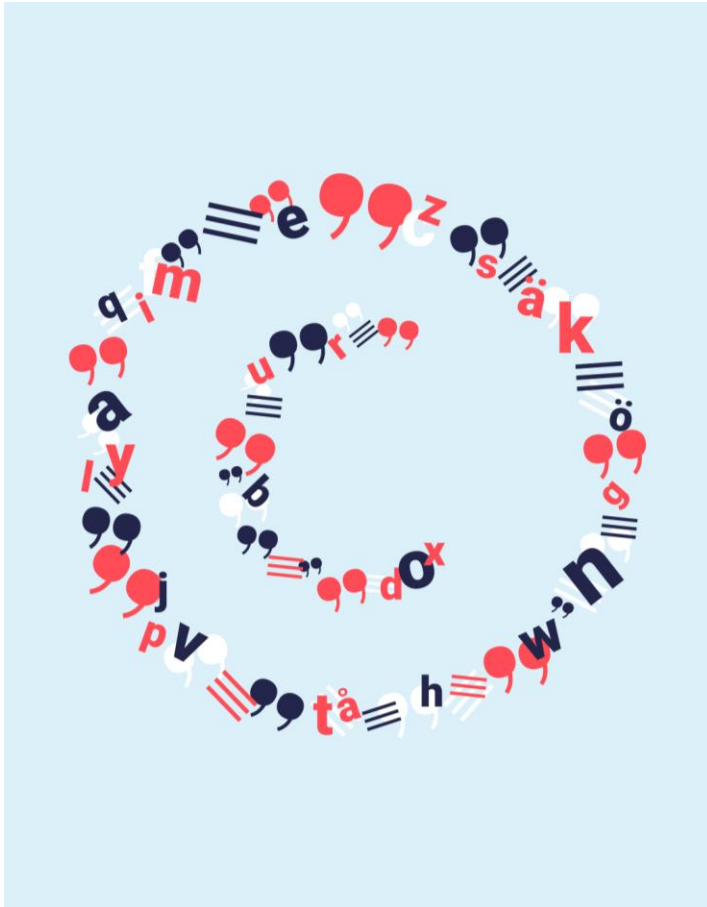
KIRJASTOJEN TEKIJÄNOIKEUSLUVAT

KIRJASTOJEN TEKIJÄNOIKEUSLUVAT

- **Kirjallisuuden käyttöluvat**
 - Sanaston esityslupa
 - Kirjallisuuskatkelmien, satujen, runojen ja novellien lukeminen yleisölle kirjaston järjestämissä tapahtumissa.
 - Sanaston kirjallisuuden verkkolupa kirjastoille
 - Kirjallisuuskatkelmien lukeminen verkkovideoilla ja livestriimauksissa sekä kirjallisuuskatkelmien tai runojen julkaiseminen kirjaston verkkosivuilla.
- **Kuvituksen käyttöluvat**
 - Kopioston kuvituksen verkkolupa kirjastoille (kuntalupa)
 - Luvalla kirjan kuvitusta saa käyttää kirjaston verkkosivuilla, kirjaston järjestämissä tilaisuuksissa, videoilla tai kirjaston ylläpitämissä sosiaalisen median kanavissa.
 - Kopioston tallennekohtainen lupa
 - Sallii kirjan kuvituksen käytön lukutuokio-, kirjavinkkaus-, kirjahaastattelu- tai vastaavalla videotallenteella.

KIRJASTOJEN TEKIJÄNOIKEUSLUVAT

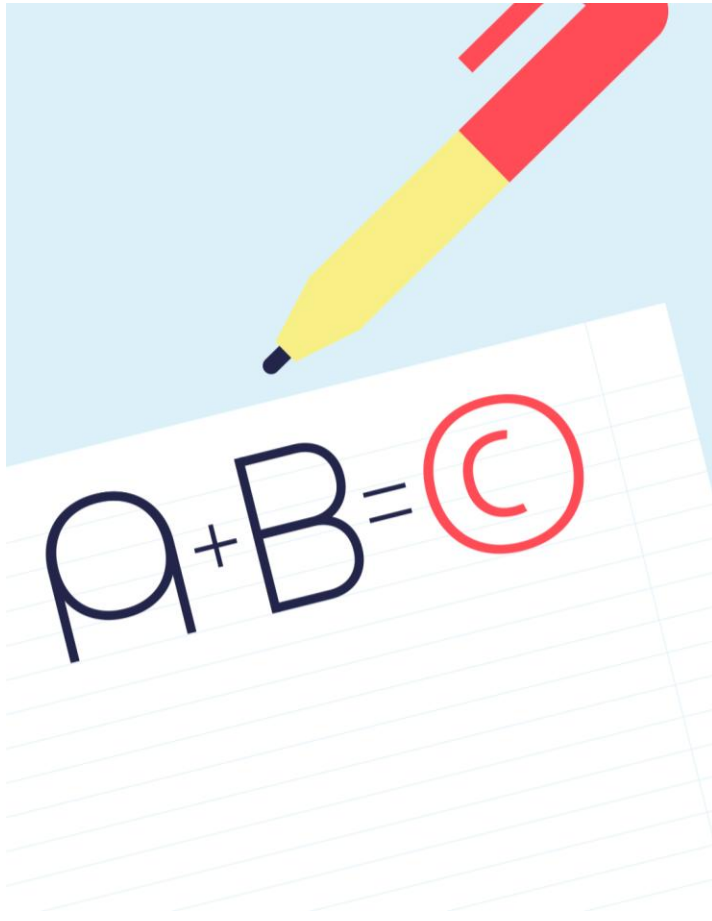

- **Musiikin käyttöluvat**
 - Teoston ja Gramexin kuntasopimukset kattavat musiikin soittamisen kirjaston itse järjestämissä, maksuttomissa tapahtumissa.
 - Teoston tapahtumalupa sallii musiikin soittamisen yhteistyössä toisen toimijan kanssa järjestettävissä tapahtumissa.
 - Teoston Mediapienlupa kattaa musiikin liittämisen kirjastossa järjestettävästä tapahtumasta tehtävälle tallenteelle.
- **Elokvien ja tv-ohjelmien esittämisluvat**
 - Kirjasto voi hankkia:
 - Luvan elokuvien julkiseen esittämiseen Suomen Elokuvalisenssi Oy:n Elokuvalisenssi.fi-palvelusta, esitettävä elokuva tulee hankkia erikseen.
 - Käyttöoikeuden Koulukino Suoratoisto –palveluun, hankinta sisältää elokuvan sekä esitysoikeuden.
 - Luvan Yleisradion omatuotantoisten ohjelmien esittämiseen kirjastoissa.
 - Kopiosto maksaa luvasta saatavat korvaukset tekijöille. Luvan myy Ylen arkistomyynti.

TEKIJÄNOIKEUDET KIRJASTON TILOISSA

TEKIJÄNOIKEUDET KIRJASTON TILOISSA

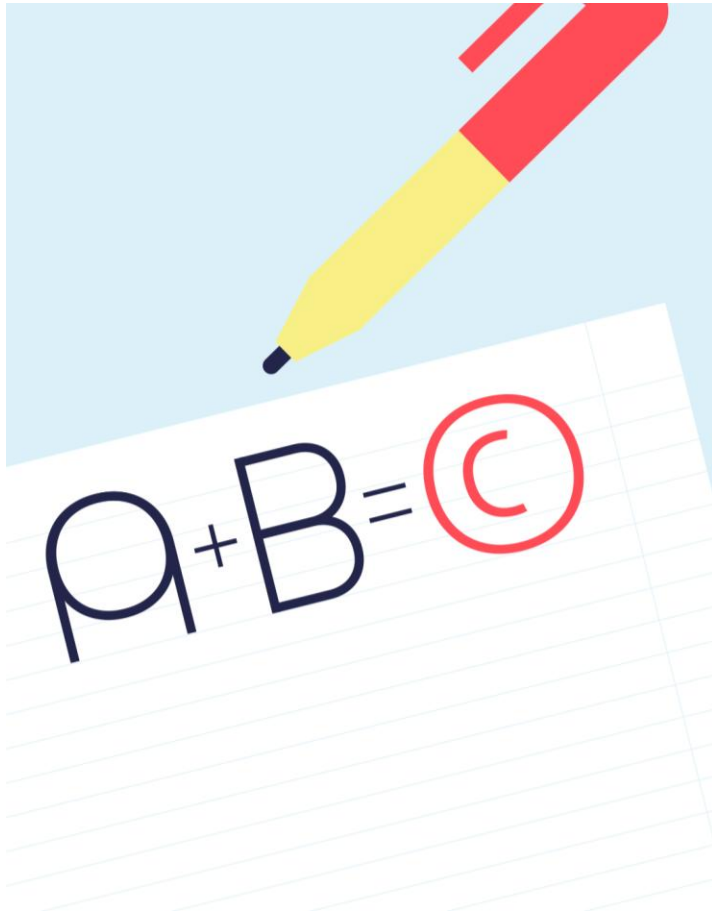
- Osiosta löydät tietoa siitä, kuinka voit käyttää toisen tekemää sisältöä **kirjaston tiloissa** tapahtuvassa toiminnassa.
- **Kirjallisuuden lukeminen kirjastossa**
- **Musiikki kirjaston järjestämissä tapahtumissa**
- **Kirjavinkkaukset kirjastotilassa**
- **Kirjan kuvituksen ja tekstin käyttö omassa materiaalissa**
- **Elokuvien ja tv-ohjelmien esittäminen kirjaston tiloissa**
- **Pelien pelaaminen kirjaston tiloissa**
- **Teosten kopiointi asiakkaalle**
- **Koulutunnit kirjastotilassa**

TEKIJÄNOIKEUDET KIRJASTON TILOISSA

- Osiosta löydät vastaukset mm. seuraaviin kysymyksiin:
 - Saanko tehdä kirjaston info-tv:n näytölle uutuuskirjoista vinkkaavaa sisältöä, jossa näkyy kyseisten uutuuskirjojen kansikuvat?
 - Voimmeko tehdä hyllyopasteita, joissa käytämme kuvia tunnetuista kirjojen hahmoista?
 - Saanko kopioida asiakkaalle artikkelin tai kokonaisen kirjan hänen omaan käyttöönsä?
 - Saammeko soittaa musiikkia suoratoistopalveluista kirjastossamme järjestettävissä tapahtumissa?
 - Olen valmistamassa runokortteja kirjaston lukutuokion osallistujille. Voinko valmistaa runokortteja kopioimalla kirjasta tai netistä kuvat ja kirjoittamalla kuvien taakse runon vai tarvitsenko tähän erillisen luvan? Voinko valmistaa samaiset kortit, jos kirjoitan korttiin vain runon lähteineen, mutta en kopioi lainkaan kuvia?
 - Voimmeko käyttää hyllyopasteina kirjaston tiloissa verkosta tulostettuja kuvia, jotka liittyvät kirjoihin?

KIRJALLISUUDEN LUKEMINEN KIRJASTOSSA

- **Kirjallisuuden lukemiseen ääneen kirjaston tapahtumissa tarvitaan tekijänoikeuden haltijan lupa.**
 - Lyhyiden otteiden lukeminen kirjasta voi olla sallittua ilman lupaa **siteerauksena**.
 - Sitaatilla tulee olla asiallinen yhteys käsiteltävään asiaan, toisen teoksesta ei ole sallittua ottaa sitaatteja ainoastaan mielenkiintoa herättämään. Muista mainita tekijä ja lähde.
 - Esim. **kirjavinkkauksessa tai kirjailijahaastattelussa** luettava lyhyt sitaatti esiteltävästä kirjasta.
 - Tapahtuman järjestäjä voi hankkia luvan suoraan tekijältä tai Sanastosta.
 - Sanaston esitysluvalla voi esittää runoja tai kirjallisuutta. Lupa on mahdollista hankkia yksittäistä tai useampaa esityskertaa varten.
- Tapahtuman osallistujille voi näyttää luettavaan kirjaan liittyvää kuvitusta suoraan kirjasta ilman lupaa.
- **Kirjan kuvituksen liittämiseen osaksi omaa esitystä tarvitaan lupa.**
 - Kuvittajan ja/tai kustantajan lupa
 - Kopioston kuvituksen verkkolupa

KIRJAN KUVITUKSEN JA TEKSTIN KÄYTTÖ OMASSA MATERIAALISSA

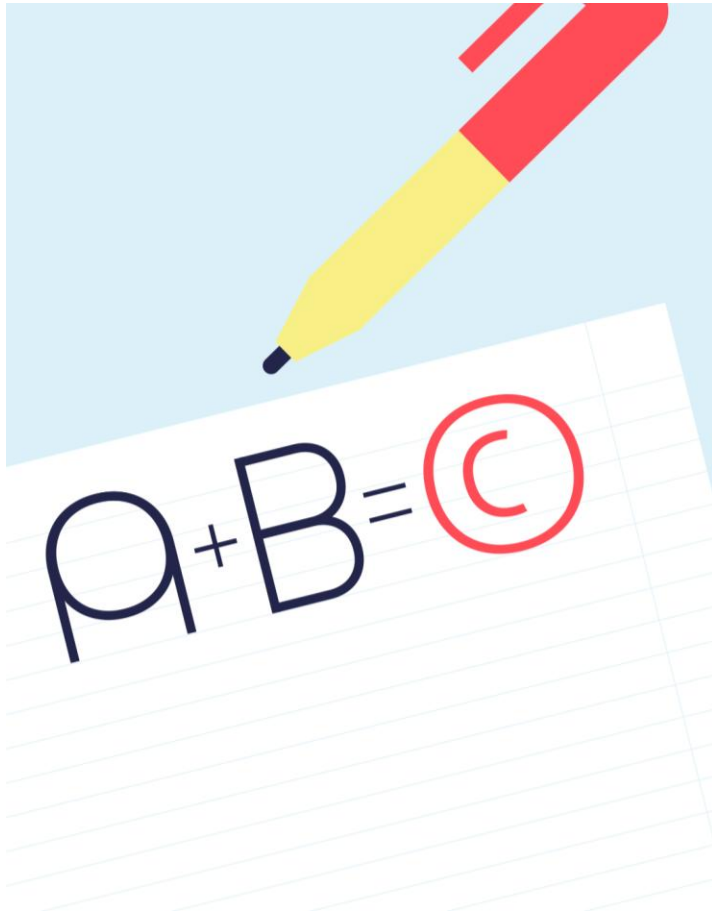
- **Oman materiaalin valmistamiseen tarvitaan lupa erikseen kirjan kuvien ja tekstin osalta.**
 - Esim. **hyllyopasteet, runokortit** ja muu itse luotu materiaali.
- Tekstikatkelmien ja runojen käyttöön voi hankkia luvan suoraan tekijältä tai Sanastosta.
- Kirjaston kokoelmassa olevien kirjojen kansikuvien ja kirjoihin sisältyvän muun kuvituksen käyttö hyllyopasteina on sallittua kuvittajan luvalla tai **Kopioston kuvituksen verkkoluvalla**.
- Verkossa saatavilla olevia kuvia voi käyttää niiden omien käyttöehtojen mukaan.
- Kirjaston henkilökunta saa valmistaa teoksesta muutaman kappaleen asiakkaan pyynnöstä tämän yksityiseen käyttöön.
 - Myös asiakas itse saa valmistaa muutaman kappaleen kirjastosta lainaamastaan aineistosta, esimerkiksi artikkelista tai kirjasta.

MUSIIKKI KIRJASTON JÄRJESTÄMISSÄ TAPAHTUMISSA

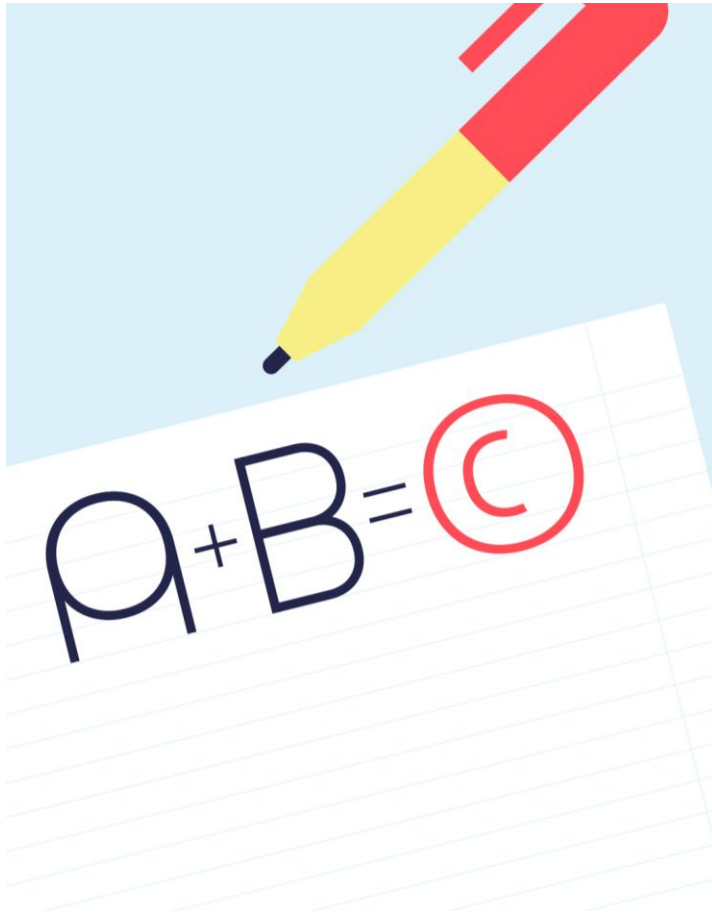
- **Musiikin soittamiseen esim. kirjaston konserttien, genrevinkkausten tai satutuokioiden osallistujille tarvitaan lupa.**
- Lupa tarvitaan sävellysteosten sekä äänitallenteiden oikeudenhaltijoilta.
- Kaikki kunnat ovat tehneet sopimukset Teoston ja Gramexin kanssa musiikin esittämisestä tiettyjen kunnallisten toimintojen yhteydessä.
 - Sopimukset kattavat musiikin esittämisen kirjaston itse järjestämissä, maksuttomissa tapahtumissa.
 - Musiikkia voi soittaa CD-levyiltä, ostetuista musiikkitiedostoista tai muusikot voivat esittää kappaleita paikan päällä.
- Pääsymaksullisiin tai yhdessä muiden tahojen kanssa järjestettäviin tapahtumiin tulee hankkia erillinen lupa.
- Suoratoistopalveluita saa käyttää niiden omien käyttöehtojen mukaan.

ELOKUVIEN JA TV-OHJELMIEN ESITTÄMINEN KIRJASTOSSA

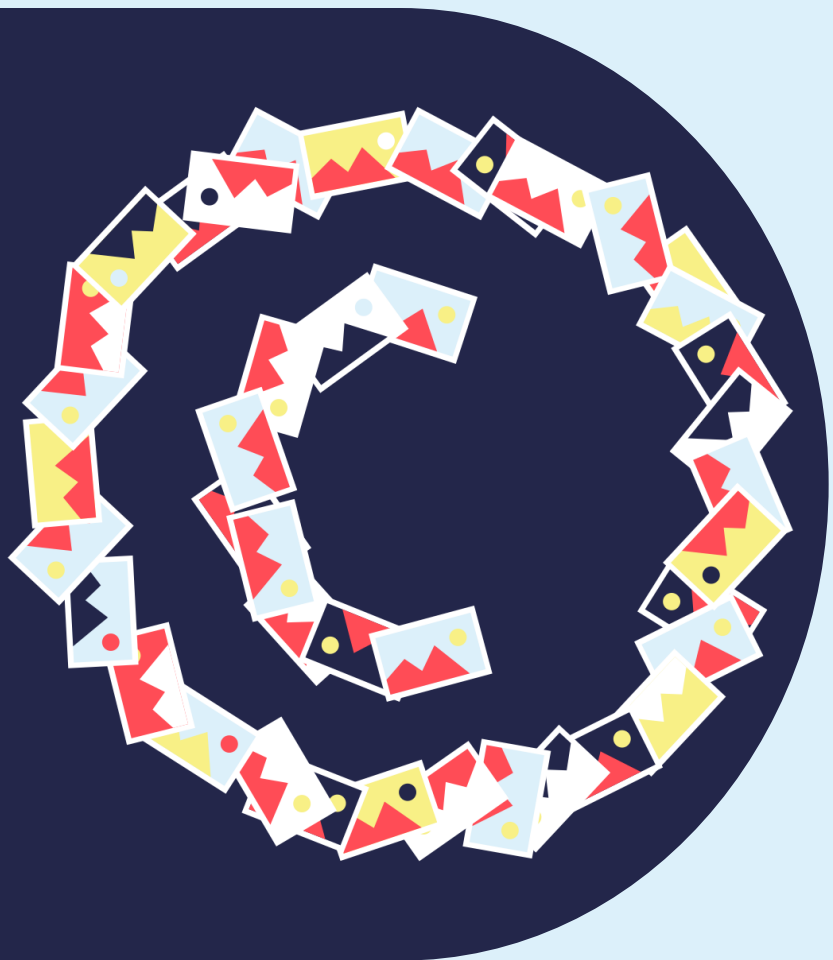

- **Elokuvien, tv-ohjelmien ja videoiden esittämiseen kirjaston tapahtumassa tarvitaan lupa.**
- Kirjasto tarvitsee luvan järjestäänsä elokuvaesitykseen, jos elokuvahankinta ei sisällä esitysoikeutta. Luvan voi hankkia Elokuvalisenssi.fi-palvelusta.
- Kirjasto voi esittää elokuvia myös Koulukino Suoratoisto -palvelun ja KAVI:n tarjoamia elokuvia sekä Kirjastokaistan tarjoamia videoita.
- Suoratoistopalveluiden käyttö niiden omien käyttöehtojen mukaan.
 - Kirjaston asiakas voi varata kirjastosta itselleen tilan ja katsoa omalta laitteeltaan elokuvia ja tv-ohjelmia sellaisesta suoratoistopalvelusta, johon hänellä on omat tunnukset.

MUISTILISTA TEOSTEN KÄYTTÖÖN KIRJASTON TILOISSA

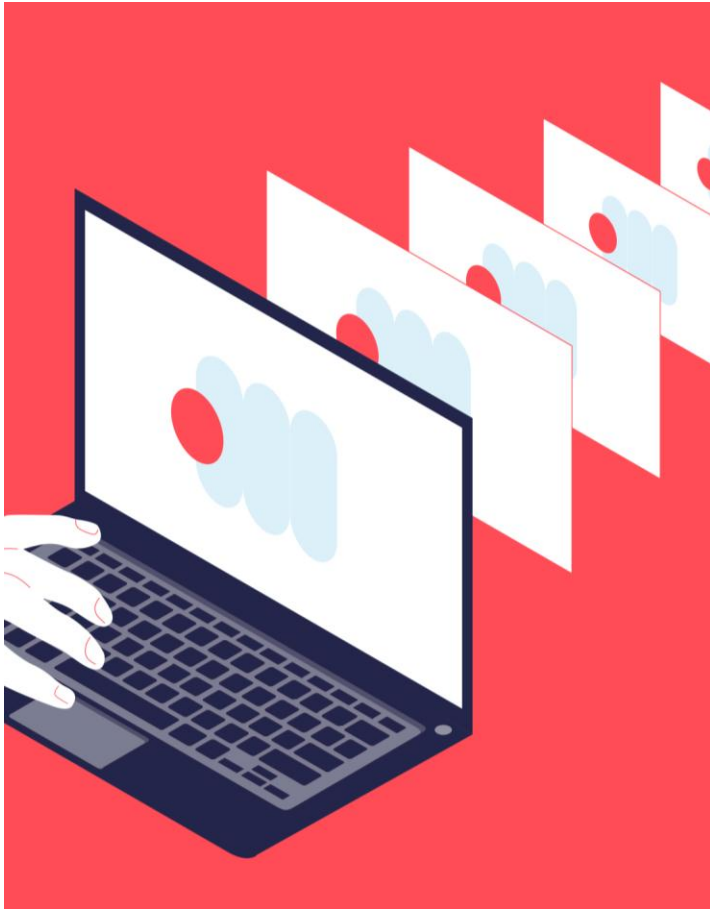

- Tekijänoikeuden suojaamien sisältöjen, kuten kirjojen, kuvituksen, elokuvien ja musiikin, käyttöön kirjaston tiloissa tarvitset yleensä tekijänoikeudenhaltijan tai tekijänoikeusjärjestön luvan.
- **Kirjan kannen** näyttämiseen kirjavinkkauksen yhteydessä ei yleensä edellytetä lupaa. **Kirjan muun kuvituksen** käyttöön kirjavinkkauksen yhteydessä tarvitaan lupa.
- Siteeraus on sallittua ilman lupaa sallitun siteerauksen edellytysten täytyessä.
- Kun toisen teosta, esimerkiksi kirjan kuvitusta tai tekstiä, hyödynnetään oman materiaalin luomiseen, tarvitaan tähän tekijänoikeuden haltijan lupa.
- Kirjaston asiakas saa kopioida yksityistä eli omaa ja perheensä käyttöä varten muutaman kappaleen teoksesta, esimerkiksi lehtiartikkelin, nuotin tai kokonaisen kirjankin. Kirjaston henkilökunta saa auttaa asiakasta kopioimisessa.

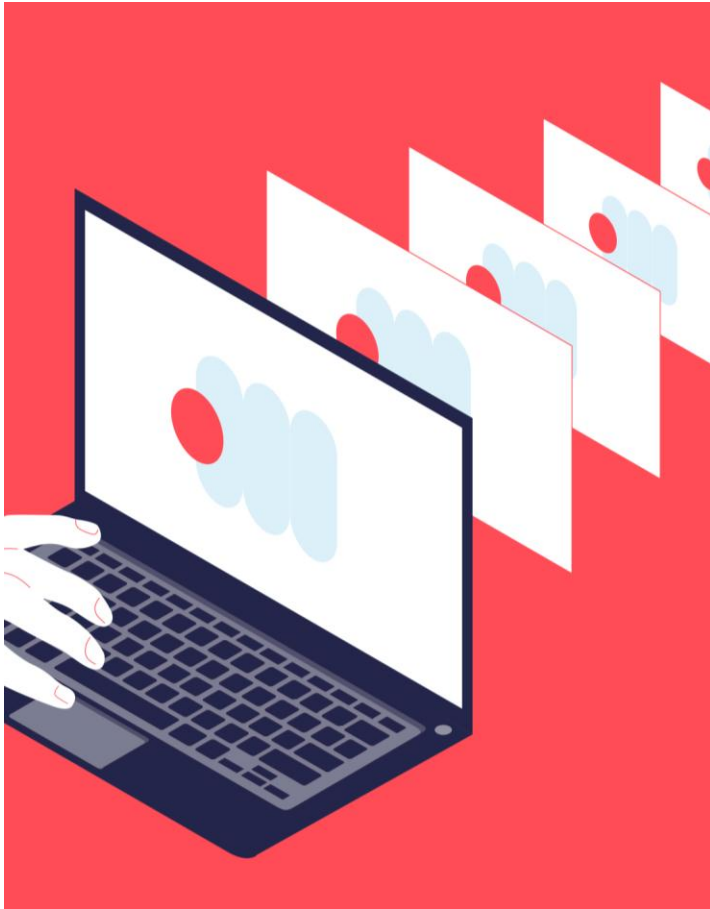
TEKIJÄNOIKEUDET JA VERKKOKÄYTTÖ

TEKIJÄNOIKEUDET JA VERKKOKÄYTTÖ

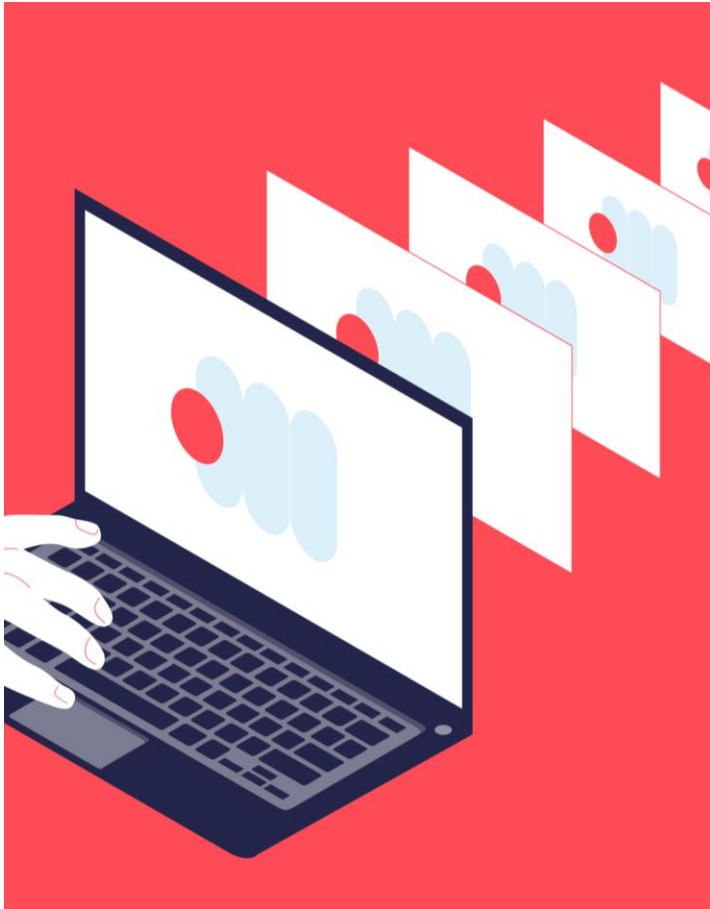
- Osioista löydät tietoa siitä, kuinka kirjasto voi käyttää tekijänoikeudella suojattua aineistoa verkossa.
- **Kirjavinkkaukset verkossa**
- **Kirjan kuvituksen ja tekstin verkkokäyttö**
- **Teosten muuntelu ja parodia**
- **Verkossa järjestettävät tapahtumat**
 - **Livestriimaus**
 - **Tallenteiden tekeminen**
- **Kouluyhteistyö verkossa**

TEKIJÄNOIKEUDET JA VERKKOKÄYTTÖ

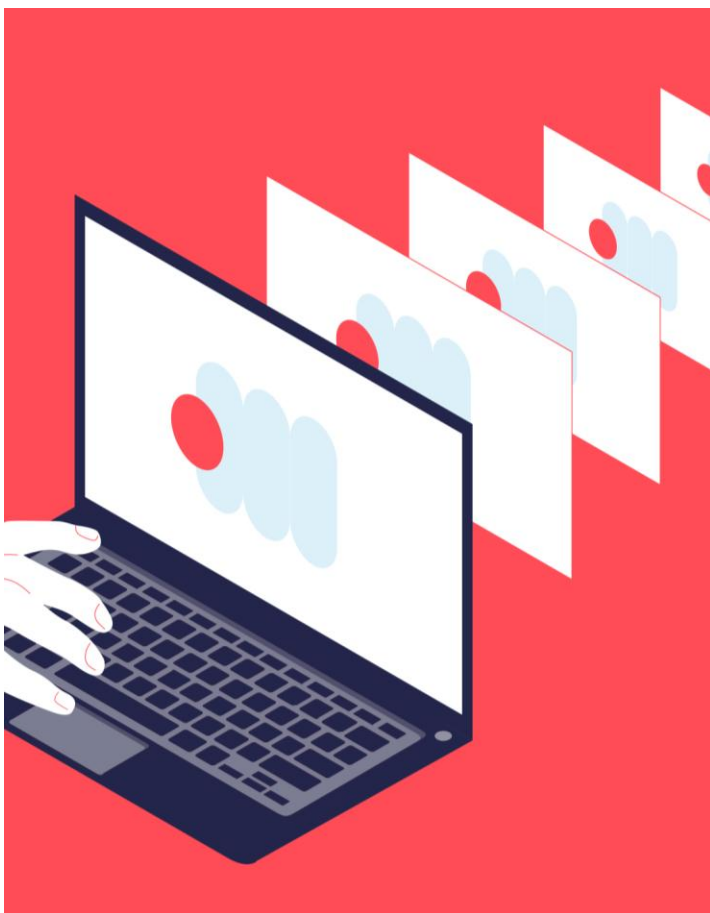
- Osiosta löydät vastaukset mm. seuraaviin kysymyksiin:
 - Voinko kopioida kuvan e-kirjan kannesta kirjastomme verkkosivuille tai verkkokirjastoon?
 - Voinko kopioida kuvitusta, esimerkiksi kirjan kansikuvan tai kirjailijan kuvan, kustantamon verkkosivuilta ja käyttää sitä kirjastomme verkkosivuilla tai verkossa jaettavassa tapahtumamainoksessa?
 - Olemme luomassa kirjaston sosiaalisen median kanaville tarkoitettuja "bookface"-kuvia. Onko tämä sallittua ja tarvitsemmeko luvan?
 - Olen järjestämässä lukutuokion, joka livestriimataan kirjastomme sosiaalisen median kanavissa. Tarvitsemko luvan tekstin tai tekstikatkelmien lukemiseen? Entä voinko näyttää kirjan kuvitusta livestriimauksessa?
 - Olemme järjestämässä oppilaitokselle lukutuokion verkossa. Tarvitsemmeko luvan, jos luemme lukutuokioon osallistuville oppijoille tekstiaineistoja ja näytämme niistä kuvia? Entä saammeko tehdä tallenteen opetustilanteesta?

KIRJAN KUVITUKSEN JA TEKSTIN VERKKOKÄYTTÖ

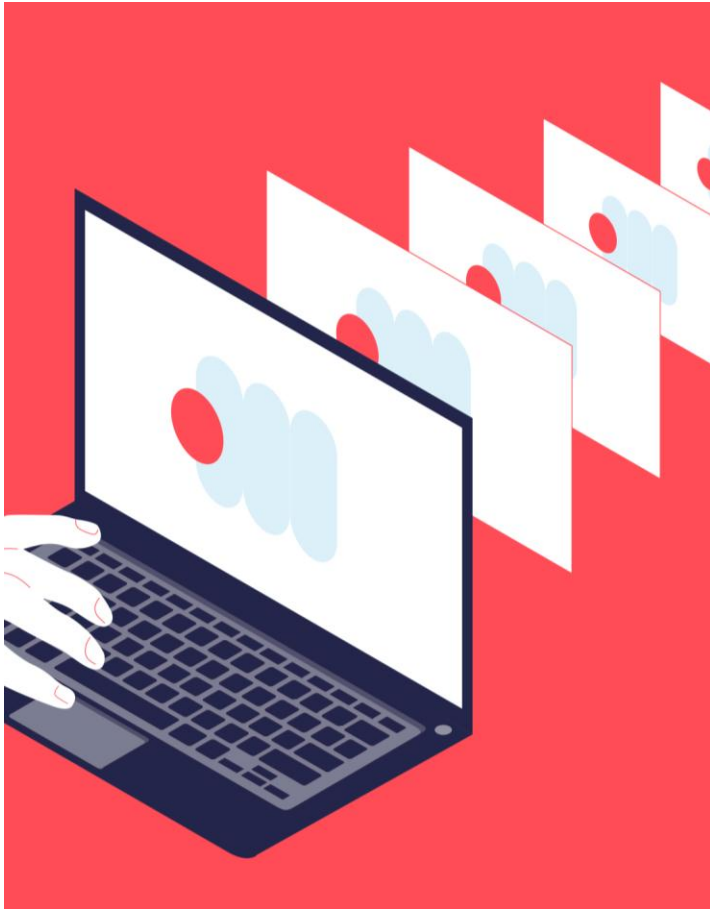
- **Kirjan kansikuvia on yleensä sallittua käyttää kirjavinkkausten yhteydessä ilman lupaa.**
 - Kirjavinkkausvideo, jossa kirjan kansikuva näkyy vinkkaajan kädessä tai somessa uutuskirjoista vinkkaava kuva, jossa näkyy kyseisten kirjojen kannet.
- Kirjavälityksen tai Kirjastopalvelun tietokannasta voi tuoda kansikuvia kirjaston verkkokirjastoon **linkittämällä**, jos kirjastolla on tähän palveluntarjoajan lupa.
- **Kustantajan kuvapankissa tai verkkosivuilla** olevia kuvia saa käyttää niiden omien käyttöehtojen mukaan.
- Kopioston kuvituksen verkkolupa kirjastoille sallii **kirjaston kokoelmassa olevan kirjan** kansikuvan tai muun kuvituksen käytön kirjaston hallitseamalla verkkosivulla, verkkokirjastossa, blogissa ja some-kanavilla.
- **Tekstikatkelmien** verkkokäyttö voi olla tekijänoikeuslaissa sallittua siteeraamista.
 - Jos siteerauksen edellytykset eivät täyty, voi tekstikatkelmien käyttöön hankkia kirjastojen verkkoluvan Sanastosta tai suoraan tekijältä.

VERKOSSA JÄRJESTETTÄVÄT TAPAHTUMAT

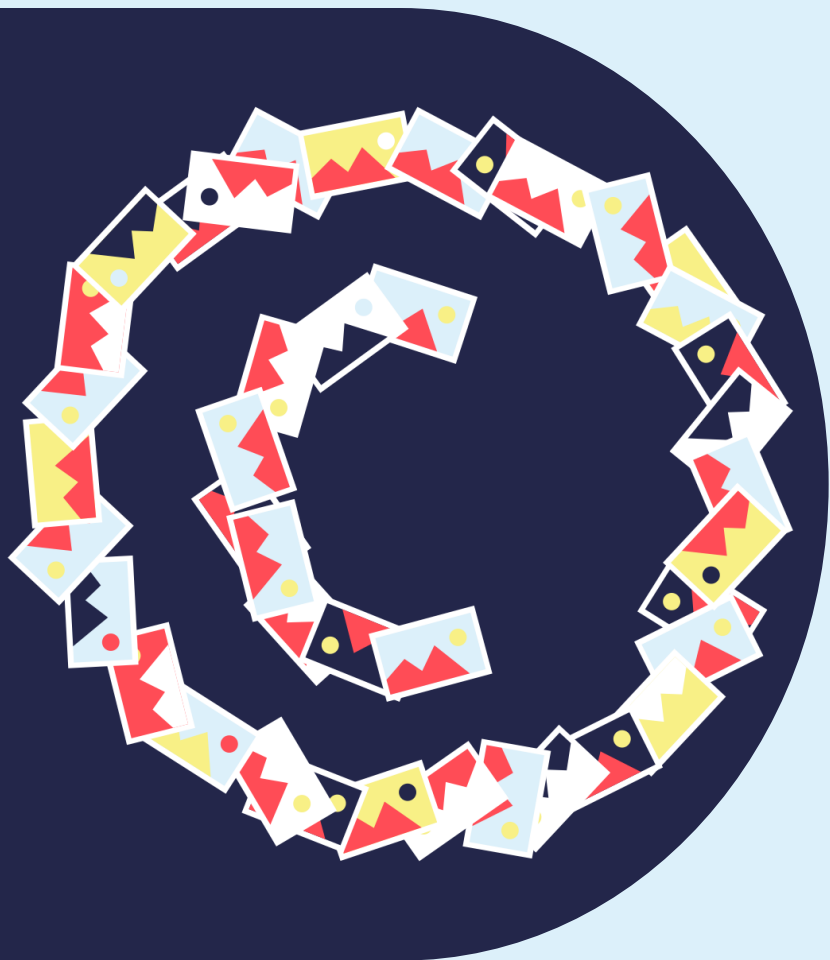

- **Kirjallisuuden lukeminen**
 - Jollei kyse ole lain sallimasta siteerauksesta, voi kirjallisuuden lukemiseen hankkia luvan tekijältä tai Sanastosta.
 - Sanaston verkkolupa sallii **kokonaisen kirjan** lukemisen **livestriimauksessa**.
 - Jos tilaisuudesta tehdään **tallenne**, joka jää verkkoon saataville, Sanaston luvalla saa lukea tallenteelle **ainoastaan tekstikatkelmia**. Kokonaisen kirjan lukemisesta videolle on sovittava oikeudenhaltijan kanssa.
- **Kuvituksen käyttö**
 - Kopioston kuvituksen verkkoluvalla kirjasto saa toteuttaa **livestriimauksen**, jossa näytetään kirjan sisäsivujen kuvitus **kokonaisuudessaan**. Kuvituksen saa näyttää myös osana itse luotua esitystä.
 - Kopioston luvalla **tallenteella** saa näyttää kuvitusta **korkeintaan kahdelta aukeamalta**.
- **Musiikin käyttö**
 - Teoston edustaman musiikin osalta kirjasto voi ilman erillistä lupaa järjestää tiettyjen sosiaalisen median alustojen kautta **maksuttomia livestriimejä**, jos tapahtumasta ja striimistä ei tehdä tallennetta.
 - **Tallenteiden** osalta kirjaston tulee hankkia Teostolta erillinen lupa, tyypillisesti **Mediapienlupa**, ja äänitemusiikin osalta levy-yhtiön lupa.

MUISTILISTA TEOSTEN KÄYTTÖÖN VERKOSSA

- Verkkokäytössä tulee aina huomioida tekijänoikeudet samaan tapaan kuin muissakin käyttötilanteissa. Tekijänoikeuden suojaamien sisältöjen, kuten kirjojen, kuvituksen, elokuvien ja musiikin, käyttöön verkossa tarvittavat yleensä tekijänoikeuden haltijan tai tekijänoikeusjärjestön luvan.
- Kirjan kannen näyttämiseen kirjavinkkauksen yhteydessä ei yleensä edellytetä lupaa. Kirjan muun kuvituksen käyttöön verkossa kirjavinkkauksen yhteydessä tarvitaan lupa.
- Taideteos saa näkyä videossa tai kuvassa toisarvoisessa merkityksessä ilman lupaa, esimerkiksi taulu haastateltavan takana tai kirjan kansi vinkkaajan kädessä.
- Verkossa saatavilla olevia kuvia, kuten kuvapankkikuvia tai CC-lisenssoituja kuvia, saa käyttää soveltuvien käyttö- tai lisenssiehtojen mukaan.
- Siteeraus on sallittua ilman lupaa siteerauksen edellytysten täyttyessä.
- Kun livestriimissä tai siitä tehtävällä tallenteella luetaan kirjallisuutta ääneen, näytetään kirjan kuvitusta tai striimataan musiikkia, tarvitaan kaikkiin näihin toimiin tekijänoikeuden haltijan lupa.

TEKIJÄNOIKEUDET KIRJASTON TAPAHTUMIEN MARKKINOINNISSA

TEKIJÄNOIKEUDET KIRJASTON TAPAHTUMIEN MARKKINOINNISSA

- Osioista löydät tietoa tekijänoikeudella suojatun aineiston käytöstä **verkossa** ja **kirjaston tiloissa** tapahtuvassa markkinoinnissa.
- **Kuvituksen käyttö markkinoinnissa**
 - Kuvituksen käyttö tapahtumamainoksissa: esim. kirjailija- tai kuvittajavierailut.
 - Mitä tulee huomioida hyödynnettäessä kuvaa tai videota, jossa esiintyy tunnistettavia ihmisiä?
- **Hahmojen käyttö markkinoinnissa**
 - Tunnettujen hahmojen käyttö mm. kilpailujen tai kirjasarjoihin keskittyvien teemaviikkojen markkinoinnissa.

TEKIJÄNOIKEUDET KIRJASTON TAPAHTUMIEN MARKKINOINNISSA

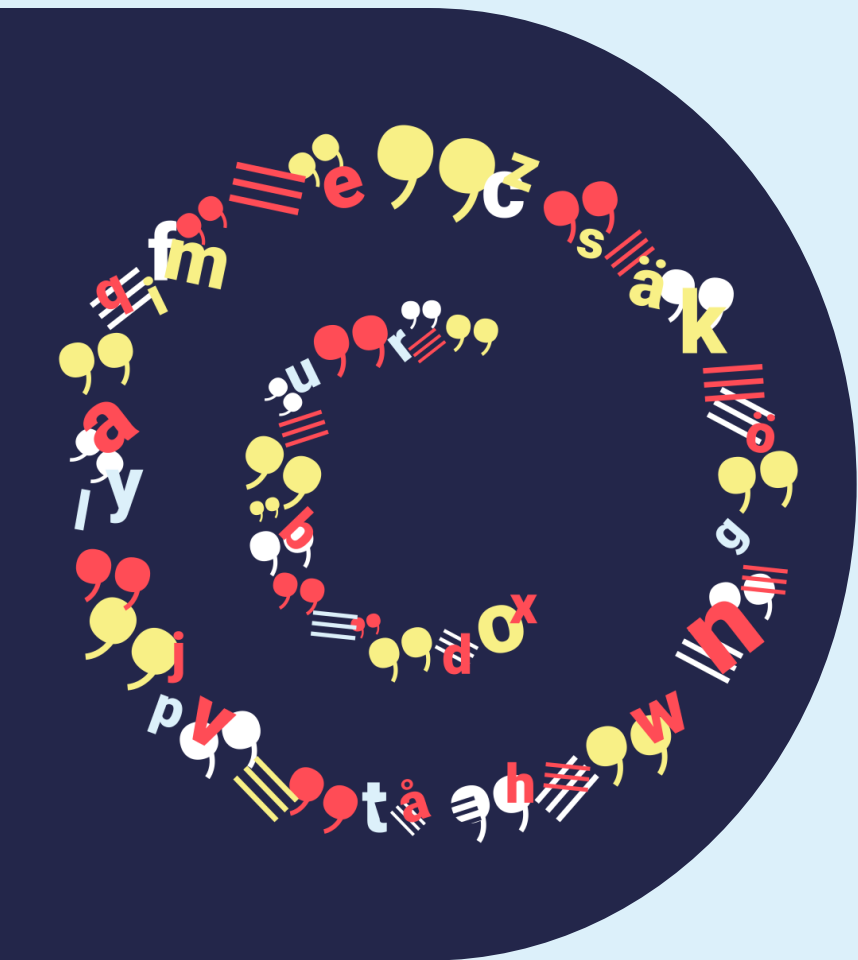

- Osiosta löydät vastaukset seuraaviin kysymyksiin:
 - Olemme järjestämässä tapahtumaa yhdessä muiden kirjastojen kanssa. Myös jokainen kirjasto markkinoi tapahtumaa. Tuleeko kaikilla kyseisen tapahtuman markkinointiin osallistuvilla kirjastoilla olla Kopioston kuvituksen verkkolupa kirjastoille? Voivatko kirjastot hankkia yhteisen luvan?
 - Voinko käyttää verkossa saatavilla olevia kuvia markkinoinnissa, esimerkiksi kuvapankkien kuvia?
 - Olemme järjestämässä kirjastossamme teemaviikkoa, joka keskittyy tunnettuun kirjasarjaan ja sen hahmoihin. Voimmeko käyttää teemaviikon nimessä hahmon nimeä tai luoda teemaviikkoa varten oheismateriaalia, jossa käytämme kuvia kyseisen kirjasarjan hahmoista?

HAHMOJEN KÄYTTÖ MARKKINOINNISSA

- Mitä tulee huomioida, jos kirjastossa järjestetään esim. tunnettuun kirjan hahmoon pohjautuva teemaviikko?
- **Kuva hahmosta tai logo on usein tekijänoikeuden suojaama kuvataiteellinen teos, jonka käyttöön markkinoinnissa tulee olla tekijänoikeuden haltijan lupa.**
- **Tuotemerkit ja tunnetut hahmot on yleensä suojattu myös tavaramerkein.**
- Hahmon tai tuotemerkin käyttöön tulee hankkia myös tavaramerkin haltijan lupa.
 - Ilman tavaramerkin haltijan lupaa ei saa esimerkiksi markkinoida kirjaston tapahtumaa tietyllä hahmolla.

LOPUKSI

Lisätietoa tekijänoikeuksista

KYSY MEILTÄ

Kysy meiltä tekijänoikeuksista ja tilaa maksuton koulutus:

Neuvonta@kopiosto.fi

Lisätietoa tekijänoikeuksista ja Kopiostosta:

- www.kopiraittila.fi
- www.kopiosto.fi
- www.operight.fi
- www.tekijanoikeus.fi

Tilaa Kopioston uutiskirje: www.kopiosto.fi/tilaa uutiskirje

Löydät meidät myös somesta: @Kopiosto

©-info – kuvake kertoo sisällön käyttöoikeustiedot.

Ota ©-info käyttöön verkkosivuillesi tai PDF-tiedostoon: www.c-info.fi

KIITOS!

gia.signell@kopiosto.fi
neuvonta@kopiosto.fi

 Kopiosto